

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

**Onze referentie
25725030**

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Op 26 en 27 augustus jl. hebben leden van de fracties van het CDA, PVV, VVD, FvD en D66 vragen gesteld naar aanleiding van het bericht over de samenwerking van de Vrije Universiteit en de Universiteit van Amsterdam met het bedrijf Huawei en naar aanleiding van het bezoek van de Chinese minister van Buitenlandse Zaken aan Nederland.

Datum 27 oktober 2020

Betreft Beantwoording vragen betreffende samenwerking Vrije Universiteit en Universiteit van Amsterdam met Huawei

Het betreft de volgende vragen:

- Vragen van de leden Wiersma en Weverling (beiden VVD) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over het bericht 'Amsterdamse universiteiten werken samen met omstreden techgigant Huawei' (ingezonden 26 augustus 2020, nr. 2020Z15050).
- Vragen van de leden Verhoeven, Belhaj en Sjoerdsma (allen D66) aan de ministers van Justitie en Veiligheid, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Buitenlandse Zaken over het bericht 'Amsterdamse universiteiten werken samen met omstreden techgigant Huawei' (ingezonden 26 augustus 2020, nr. 2020Z15053).
- Vragen van de leden Van der Molen en Van den Berg (beiden CDA) aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over het bericht 'Amsterdamse universiteiten gaan samenwerken met Huawei' (ingezonden 27 augustus 2020, 2020Z15103).
- Vragen van de leden De Roon en Beertema (beiden PVV) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over

- samenwerking tussen Amsterdamse universiteiten en de Chinese onderneming Huawei (ingezonden 27 augustus 2020, nr. 2020Z15108).
- Vragen van het lid Baudet (FvD) aan de minister-president en de ministers van Buitenlandse Zaken, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Nederlandse digitale veiligheid en de ontmoeting met de Chinese minister van Buitenlandse Zaken (ingezonden 26 augustus 2020, nr. 2020Z15058).

**Onze referentie
25725030**

Met deze brief ontvangt u mijn beantwoording van deze vragen, mede namens de ministers van Buitenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de minister-president.

De vragen zijn afzonderlijk beantwoord, zoals de betreffende leden hebben verzocht, maar vanwege de samenhang worden de antwoorden met één brief naar uw Kamer verzonden.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

2020Z15108

(ingezonden 27 augustus 2020)

Onze referentie

25725030

Vragen van de leden De Roon en Beertema (beiden PVV) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over samenwerking tussen Amsterdamse universiteiten en de Chinese onderneming Huawei¹

Vraag 1.

Deelt u de mening dat het risico vermeden moet worden dat nieuwe technologische ontwikkelingen op o.a. het terrein van kunstmatige intelligentie, internet en datavergaring, al of niet door tussenkomst van derden, in handen komen van dictaturen?²

Antwoord:

Nederlandse bedrijven en instellingen die strategische (militair en of *dual use*) goederen of technologie ontwikkelen dan wel produceren, zijn gehouden aan wet- en regelgeving op het gebied van exportcontrole. Indien technologie wordt geëxporteerd die voorkomt op de lijsten van exportcontroleregimes is een exportvergunning vereist. Exportvergunningaanvragen worden getoetst op grond van het EU gemeenschappelijk standpunt inzake wapenexport (EUR2008/944/GBVB), of de EU *Dual Use* Verordening (EUR428/2009). Nederland is partij bij meerdere internationale verdragen en aangesloten bij exportcontroleregimes waarbinnen lijsten met *dual use* goederen en technologie worden vastgesteld. Daarnaast wordt van alle Nederlandse bedrijven verwacht dat zij bij het internationaal zakendoen handelen in lijn met de OESO-Richtlijnen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Dit betekent dat zij in relatie tot hun waardeketens mogelijke risico's – waaronder eventuele risico's die verband houden met mensenrechtenschendingen en samenwerking met bedrijven die onder invloed staan van buitenlandse overheden – dienen te identificeren en te voorkomen of aan te pakken.

Overigens, Artificial Intelligence als wetenschaps- en toepassingsgebied is zeer breed en valt als zodanig niet als geheel binnen de kaders van *dual use*-goederen zoals die onder exportcontrole wetgeving is gedefinieerd.

Vraag 2.

Deelt u ook de mening dat China technologische ontwikkelingen regelmatig inzet op een manier die leidt tot onderdrukking van mensen?

Antwoord:

Te zien is dat door middel van geavanceerde censuurtechnieken het vrije woord op het Chinese internet steeds verder wordt ingeperkt, zowel op openbare fora zoals Weibo als in privégesprekken binnen apps zoals WeChat. Van de uitrol van surveillancetechnologie gaat gezien de politieke context in China een afschrikkende werking uit richting etnische en religieuze minderheden, mensenrechtenactivisten en andersdenkenden. Met name in Tibet en Xinjiang geldt dat surveillancetechnologie bijdraagt aan de onderdrukking van Tibetaanse boeddhisten en onder andere Oeigoerse moslims. Deze toepassingen brengen

¹ Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Wiersma en Weverling (beiden VVD), ingezonden 26 augustus (vraagnummer 2020Z15050), van de leden Verhoeven, Belhaj en Sjoerdsma (allen D66), ingezonden 26 augustus (vraagnummer 2020Z15053) en van de leden Van der Molen en Van den Berg (beiden CDA), ingezonden 27 augustus 2020 (vraagnummer 2020Z15103)

² NRC, 25 augustus 2020, "Amsterdamse universiteiten richten AI-onderzoekslab op met Huawei", <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/08/25/amsterdamse-universiteiten-starten-ai-onderzoekslab-met-huawei-a4009711>; Financieel Dagblad, 25 augustus 2020, "Amsterdamse universiteiten werken samen met omstreden techgigant Huawei", <https://fd.nl/ondernemen/1355018/amsterdamse-universiteiten-werken-samen-met-omstreden-techgigant-huawei>

risico's voor de fundamentele vrijheden, privacy en mensenrechten van Chinese burgers en buitenlandse personen die zich in China bevinden met zich mee.

Onze referentie
25725030

Vraag 3.

Deelt u voorts de mening dat het denkbaar is dat ook ontwikkelingen op het gebied van zoektechnologie door een dictatuur kunnen worden ingezet om ongewenste ontwikkelingen, gebeurtenissen en personen (beter) op het spoor te komen, te intimideren en te onderdrukken?

Antwoord:

Het is mogelijk dat zoektechnologie als een van vele databronnen gebruikt wordt om ongewenste ontwikkelingen, gebeurtenissen en personen (beter) op het spoor te komen, te intimideren en te onderdrukken. Op dit moment zijn er geen concrete aanwijzingen dat onderzoeksresultaten die voortkomen uit de samenwerking tussen Huawei Finland³ en de UvA en VU – welke is gericht op de kennisontwikkeling op het gebied van meertalig en multimodaal zoeken in informatie voor consumenten, welke een civiele toepassing mogelijk maakt (zoals een zoekmachine) - specifiek hiervoor zullen worden gebruikt.

Het kabinet onderzoekt momenteel welke aanvullende maatregelen wenselijk zijn om ongewenste kennis- en technologieoverdracht langs de weg van onderwijs en onderzoek tegen te gaan, gericht op het vergroten van de (kennis)veiligheid. Dit proces is eerder reeds genoemd in de beleidsreactie op het rapport van het Rathenau Instituut 'Kennis in het Vizier'.⁴ Het kabinet zal uw Kamer dit najaar nader informeren over de voortgang op dit proces.

Vraag 4.

Deelt u tenslotte de mening dat Nederlandse onderzoeksinstituten zich niet moeten laten verleiden door het grote geld afkomstig uit China?

Antwoord:

Instituten in onderwijs en onderzoek worden geacht om bij het aangaan van een samenwerking – ongeacht uit welk land de samenwerkingspartner afkomstig is – een zorgvuldige afweging te maken van de kansen, opbrengsten en risico's. Daarin worden meerdere factoren meegewogen.

Vraag 5.

Vindt u ook dat niet van hen mag worden verwacht dat zij zelf beoordelen of samenwerking met (organisaties en personen uit) dictaturen tot schadelijke gevolgen voor mensenrechten kunnen leiden, doch dat die beoordeling een taak van de overheid is?

Antwoord:

Zie beantwoording vraag 4. De politieke situatie in een land, en het mogelijke effect daarvan op de samenwerking, is een van de factoren die meegewogen moeten worden bij het aangaan van internationale samenwerkingen. Die afweging van de kansen en risico's maken instellingen zelf. De Nederlandse overheid kan kennisinstellingen in voorkomende gevallen bijstaan bij het maken van die afweging, onder andere door middel van informatie-uitwisseling en kennisdeling. Deze taakverdeling respecteert de autonomie van de instellingen, een fundamenteel uitgangspunt van het Nederlandse kennisstelsel. Deze is wettelijk

³ De overeenkomst is getekend met Huawei Finland. In de beantwoording wordt Huawei aangehouden als het om Huawei in het algemeen gaat. Daar waar het specifiek de samenwerkingsovereenkomst van de UvA en VU betreft, zal Huawei Finland worden genoemd.

⁴ Rathenau Instituut: Kennis in het vizier. De gevolgen van de digitale wedloop voor de publieke kennisinfrastructuur, 20 december 2019, kamerstuk 30821, nr. 99 (bijlage)

geborgd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

**Onze referentie
25725030**

Vraag 6.

Hoe beoordeelt u in het licht van het voorgaande de samenwerking tussen de Amsterdamse universiteiten en Huawei om nieuwe zoektechnologie te ontwikkelen en bent u bereid om een streep door dat project te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De samenwerking is gericht op kennisontwikkeling op het gebied van meertalig en multimodaal zoeken in informatie voor consumenten, welke een civiele toepassing mogelijk maakt (zoals een zoekmachine).

De keuze om de samenwerking aan te gaan is uiteindelijk aan de instellingen. De universiteiten hebben die autonomie en verantwoordelijkheid, daarbij de kansen, risico's en aandachtspunten en bestaande wet- en regelgeving in acht nemend. Het kabinet heeft geen formele rol in het goed- of afkeuren van samenwerkingsovereenkomsten van instellingen.

Vraag 7.

Wilt u deze vragen separaat en volledig beantwoorden?

Antwoord:

Ja.